

**Nauji mėšlo ir srutų tvarkymo reikalavimai bei jų įtaka
Valdymo reikalavimams: *ką privalo žinoti žemės ūkio subjektai
ir kaip laikytis reikalavimų ūkiuose***

**Nauji mėšlo ir srutų tvarkymo
reikalavimai ūkiuose**

Vilnius
2025-09-02

Azoto turinčios trąšos

Tręšiamieji produktai, kuriuose dažniausiai yra labai mažas azoto kiekis

Apraše sąvoka „**tręšiamieji produktai**“ – keičiama į sąvoką „**azoto turinčios trąšos**“, į kurias nepatenka:

- dirvožemio gerinimo produktai;
- inhibitoriai;
- augimo terpės;
- augalų biostimuliantai;
- pelenai;
- kalkės.

Reikalavimai rietuvėms

Laikinoms rietuvėms laukuose ir kompostavimo rietuvėms suvienodinti reikalavimai aprašomi **V** skyriuje

- laikymo trukmė iki 24 mėn.
 - atstumas nuo pastatų 150 m
-

Rietuvėse prie tvartų – ne daugiau kaip 100 SG

nustatant pereinamąjį laikotarpį iki 2030 m. sausio 1 dienos, kai įsigaliotų nuostata, kad tirštąjį mėšlą tirštojo mėšlo rietuvėse prie tvartų galėtų kaupti asmenys, laikantys ne daugiau kaip 50 SG.

Kompostavimo rietuvė – tirštasis mėšlas su ūkyje susidarančiomis augalinėmis priemaišomis

Mėšlidžių ir rietuvių prie tvarto tūris arba plotas

Mėšlidžių, tirštojo mėšlo rietuvių prie tvartų ir (ar) sрутų kauptuvų tūris arba plotas atitinkamai **gali būti mažesnis**, kai:

- Kai mėšlas ir (ar) srutos **laikomos tvarte**
- Kai naudojamos **komposto gamybai**
- Kai naudojamos **biodujų gamybai**
- Kai **perduodamos kitam asmeniui tvarkyti**
- Kai mėšlas **kompostuojamas laukuose kompostavimo rietuvėse**

Kompostavimas laukuose – tirštasis mėšlas tvarkymas su ūkyje susidarančiomis augalinėmis priemaišomis

Tręšimo planas (1)

Tręšimo planas **privalomas** tik, jei ūkis **tręšia daugiau nei 30 ha** ir **suminis azoto kiekis viršija** normas pagal Aprašo 3 priedą

- ✓ **Duomenų pateikimas** Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (**PPIS**):
- <10 ha – galima pasirinktinai
 - ≥10 ha – privaloma, **iki gruodžio 10 d.**

Ūkio dydis (ha)	Azoto kiekis viršija 3 priedo normas?	Tręšimo planas	Duomenų pateikimas PPIS (iki gruodžio 10 d.)
<10 ha	Taip / Ne	Nebūtina	Pasirenkama: PPIS arba žurnalas
10–30 ha	Taip / Ne	Nebūtina	Privaloma PPIS
≥30 ha	Ne	Nebūtina	Privaloma PPIS
≥30 ha	Taip	Privalomas	Privaloma PPIS

10 ha ūkiui tręšimo planas nebūtinas, bet duomenų apskaita privaloma, net jei azoto kiekis neviršija normų

Tręšimo planas (2)

IŠTREŠIAMŲ MAISTO MEDŽIAGŲ (N, P₂O₅, K₂O) MAKSIMALIOS NORMOS

Mėšlo ir srutų tvarkymo
aplinkosaugos
reikalavimų aprašo
3 priedas

Eil. Nr.	Augalai	Auginimo technologijos ypatumai	Maksimalios trąšų normos kg ha ⁻¹		
			N _{max}	P ₂ O ₅ max	K ₂ O _{max}
1.	Avižos	Ankstyvos veislės	180	90	180
		Vėlyvesnės veislės	180	90	180
3.	Daugiametės miglinės žolės	Vešlios rūšys, du pjovimai	170	90	180
		Vešlios rūšys, trys ar daugiau pjovimų arba naudojamos ganyti	200	90	180
		Vidutinio vešlumo rūšys, du pjovimai	140	90	180
		Vidutinio vešlumo rūšys, trys ar daugiau pjovimų arba naudojamos ganyti	160	90	180
4.	Daugiametės pupinės žolės	Vešlios rūšys, du pjovimai	30	90	180
		Vešlios rūšys, trys ar daugiau pjovimų	30	90	180
		Vidutinio vešlumo rūšys, du pjovimai	30	90	180
		Vidutinio vešlumo rūšys, trys ar daugiau pjovimų	30	90	180
7.	Ganyklos	Kultūrinės, du ganymai	150	90	170
		Kultūrinės, trys ar daugiau ganymų	170	90	200
		Natūralios, du ganymai	120	90	150
		Natūralios, trys ir daugiau ganymų	150	90	170

- Priede nustatytos maksimalios tręšimo normos pateiktos pagal pagrindines augalų grupes, kai konkretus augalas **nėra įtrauktas** į priedą, tręšiant tik **mėšlu**, tik srutomis, tik mėšlu ir srutomis į dirvą patenkančio azoto kiekis neturi viršyti **170 kg** azoto į hektarą.
- Tręšiant **azoto turinčiomis trąšomis** į dirvą patenkančio azoto kiekis neturi viršyti **Tręšiamųjų produktų** naudojimo reikalavimų apraše nustatytų reikalavimų.

Tręšimo planas (3)

Tręšimo planas turi būti sudarytas kiekvienais metais prieš pradedant tręšti laukus ir teikiamas kontroliuojančiosios institucijos prašymu.

Tręšimo planas turi būti rengiamas atsižvelgiant į:

- planuojamą gauti derlių;
- maisto medžiagų reikmę planuojamam derliui gauti;
- priešsėlį;
- dirvožemio tipą;
- granulimetrinę sudėtį;
- azoto kiekį, esantį mėšle ir (ar) srutose.

Tręšimo plane turi būti:

- kontrolinio žemės sklypo ir lauko numeriai arba laukų kadastriniai numeriai;
- planuojamas panaudoti mėšlo ir (ar) srutų ir kitų azoto turinčių trąšų veikliosios medžiagos kiekis atsižvelgiant į dirvožemio monitoringo arba tręšiamo lauko dirvožemio tyrimų, ne senesnių kaip 5 metų, duomenis, reikalingus tręšimo planui sudaryti;
- tręšiamo lauko plotas, ha;
- planuojamo tręšti augalo pavadinimas.

Ačiū už dėmesį

Augalininkystės ir žaliųjų technologijų skyriaus vyriausiasis specialistas
Romualdas Varanauskas, tel. +370 5 239 1089, el. p. romualdas.varanauskas@zum.lt